

SLAVKOVSKÉ NOVINY

pro město Slavkov a okolí.

23. května 1945.

150 Kč

Číslo 21.

Hroby padlých z bitvy u Slavkova 1805.

Po bitvě u Slavkova zůstalo na bojišti přes 6.000 mrtvých důstojníků a vojáků ruských, francouzských a rakouských. Čas více než stoletým krokem posunul nás od oné události, odvolal z řad našich její pamětníky, umlčel z dálky sem zalétající vzpomínky na nevracející se syny, bratry, otce, manžely a jen pátravému oku ty vyorané koule a zbraně, pluhem rozmetané zbělelé kosti a ostrůvky porostu nad hromadnými hroby připomenou, že kráčís rozlehlým hřbitovem.

Padlí vojínové byli pochováni hromadně v šachtách, jichž bylo podnes zjištěno 22. Často se objeví hrob, s kostrou jedinou, při níž se vyskytnou různé hrobní přídatky. Obyvatelé okolních vsí, kteří najdete cokoli z této památné bitvy, odevzdejte vše vaši škole nebo přímo museu na Mohyle Míru! (Slezák: Na bojišti slavkovském.)

ZPRÁVY TASS.

Válka v Tichomoří. Podle zpráv štábu spojených angloamerických sil v jižním Tichomoří přistoupila nyní americká vojska k likvidaci obklíčených japonských sil v jižní části ostrova Luzonu. Na ostrově Mindanao vytlačila americká vojska hlavní japonské síly z jejich posic. Američtí letci bombardovali letiště a letecká zařízení na ostrově Formosa. Vznikly velké požáry a výbuchy. Podle zpráv ze štábu tichomořského loďstva USA, částí 6. americké armády námořní pěchoty obsadily důležité japonské opěrné body v rajoně města Naacha (hlavní město Okinava). Japonci utrpěli velké ztráty. Letectvo z mateřských letadlových lodí vykonalo soustředěný letecký útok na různá zařízení v jižní části ostrova Honsiu.

Hitlerovští špióni pokračují ve své práci v Argentině. Korespondenti anglických listů hlásí z Montevídea (hlavní město Uruguay), že hitlerovští špióni pokračují bez překážky ve své podkopné práci v Argentině. Mezi největšími válečnými zločinci, skrývajícím se v nynější době v Argentině, je vedoucí nacistických špiónů hrabě Karl von Luxenburg a blízký pomocník admirála Dönitze Richard Schreger, jeden z vůdčích osobností pracovní fronty Leye. Podle zpráv přijeli Luxenburg a Schreger do Argentiny nedávno. Mezi dalšími nacisty, kteří přijeli do Argentiny v poslední době jsou Gestapáci Walter Wilkening a Willi Scnekenbach. Jak oznamuje další zpráva, roste v Argentině politická oposice. Radikální oposice obviňuje vládu, že zavádí v Argentině falangistický režim, vyznačující se úplnou libovůlí. Gubernátor státu Cordoba přímo obvinil vládu, že vládne útlakem a na znamení protestu podal demisi.

V residenci pruských králů. Asi 30 km od středu Berlína leží mezi široko daleko se prostírajícími lesy a uprostřed malebných jezer staré německé město Potsdam. Sotva vjždíte do jeho ulic, hned vám bije do očí

stará architektura budov, patřících většinou klice palácové německé aristokracie. Město samo bylo po dlouhou dobu cílem četných angloamerických náletů. Potsdamský železniční uzel i četné průmyslové podniky města mají stopy po bombardování. Železniční uzel je hromadou trosk, paláce však utrpěly poměrně málo.

Na ulicích Potsdamu je živo. Obyvatelé opravují domy, čistí ulice nebo spěchají po své práci. Automobilová frekvence je velmi živá. Sovětské velitelství vykonalo pro obnovu města velkou práci. V četných ulicích byly již otevřeny obchody, v nichž mohou obyvatelé dostat na lístky potraviny. Síť obchodů postačuje zásobit všechno obyvatelstvo.

Jsmo u velitele města. Plukovník Andrej Zacharovič Vjerin je velitelem města hned od prvního dne obsazení. Pochází ze Saratova na Volze a v čele své části vzal útokem toto město paláců a letní residenci německých císařů. V Potsdamu je na 140.000 obyvatel. Na jeho ulici můžete potkat lidi všech možných zaměstnání, počínající dělníkem a končící význačným technickým pracovníkem, vědcem nebo umělcem.

Potsdam je rozdělen na 7 rajonů, v nichž pracují pod ruským velitelem rajona místní výbory. Vrchní starosta soustřeďuje ve své osobě všechnu místní správu města. Vyšlo již první číslo novin Zeitung a Rundschau. Obyvatelé po novinách přímo lapají a v ohromných zástupech se shromáždí u tlapačů, aby vyslechli první pravdivé zprávy o světě, o Sovětském svazu a o Rudé armádě. Tiskárna zůstala neporušena a město bude mít brzy své vlastní každodenní noviny.

V tyto dny se přihlásil na velitelství se svou paní německý umělec Otto Nagel, který je vážně churav a v těžké hospodářské tísní. Hitlerovci věděli o jeho stycích s uměleckým světem ruským a jiným a proto ho všemožně pronásledovali. Ruský vojenský velitel poskytl umělci okamžitou pomoc. Jinému význačnému Němci, prof. Maxi Estererovi, bývalému vedoucímu docentu berlínského politického institutu zakázali hitlerovci přednášet a vědecky pracovat a tím jej uvrhli do těžké hospodářské tísně. Prof. Esterer napsal několik vědeckých prací o otázkách stavby strojů a přišel žádat o příspěvní, aby mohl své práce publikovat. On i profesor filosofie na lipské universitě, rovněž zbavený hitlerovci místa, dr. Ebents, nabízejí své služby k práci na vyšších školách.

Zahýbáme kolem stěny s egypt. hieroglyfy a litinovými vraty vjíždíme do parku zámku Saint Soussi, pocházejícímu z roku 1747. V tomto paláci se po 110 let konala spiknutí proti Rusku, Polsku, Rakousku. V kabinetech tohoto paláce před 200 lety pruský král Friedrich II. — soupeř Marie Terezie a jeden z bohů hitlerovských vládců Německa — vypracovával svůj plán pochodu na východ, které však skončily úplným nezdarem. V této sedmileté vojně porazila ruská vojska Němce na hlavu a vstoupila slavnostně do Berlína a do sídla Friedricha II., potsdamského paláce. A hle, nyní je tento císařský palác, u jehož brány stojí ruský voják, po druhé svědkem německé katastrofy a krachu pruského „Drank nach Osten“. Němci kladli v síních paláce odpor do poslední hodiny. Díky mistrnému vedení boje se strany Rudé armády zůstal palác ušetřen vážných škod a Němci byli zahnáni. Palác Friedricha II. jakož i jiné památky potsdamské jsou nyní pod sovětskou ochranou. Jak jinak se chovali Němci k ruským památkám dějin a umění. Procházejíce zachovalými síněmi a sály potsdamského paláce, vzpomínáme s pocitem rozhořčení a hněvu na ohořelé stěny krásného gatčinského paláce, na zříceniny Petrhofa a na pumami zničené anfilády paláce Kateřiny II. v Puškině. Za doprovodu tajného rady a strážce památek Artura Berga pro-

chážíme jednu za druhou všechny místnosti paláce. Prohlížíme sály, ložnice a pracovny Friedricha II. Spolu s námi jde skupina ruských důstojníků. Jsou zklamáni Kasárenským vzezřením všech těchto prušáckých pomníků slávy. Nesnesou srovnání s paláci v Duškině a v Dětském Sele pod Leningradem.

S úctou zastavují se sovětští lidé v místnosti, kde kdysi pracoval francouzský filosof Voltaire. Objíždíme park a díváme se na novou část paláce, postavenou až po sedmileté vojně. Nakonec byl tento palác rezidencí císaře Viléma II. A konečně Göring, určený Hitlerem za kancléře Pruska, svolával zde ministerskou radu, modle se k stínu Friedricha II. Historická pieta však nevedla Göringovi a jiným pohlavárům, aby nerozkradli většinu cenných sbírek potsdamského paláce a neozdobili jimi své vladařské residence.

Konference britské dělnické strany (Laborparty). Na konferenci britské dělnické strany, jež byla právě zahájena, dostavil se zástupce britského ministerského předsedy Atlee a přinesl pro vedení strany zvláštní posláni ministerského předsedy Churchila. Předpokládá se, že Atlee a Bewin uvědomí co nejdříve výbor dělnické strany o tom, že Churchill jako už dříve nabízí dělnické straně, aby zůstala v koaliční vládě do konce války s Japonskem a do konce nynějšího kritického údobí. Nepřijme-li dělnická strana tento návrh, navrhuje Churchill ihned rozpustit sněmovnu a v polovici června provést nové volby. Je známo, že dělničtí členové vlády Atlee a Bewin podporují návrh ministerského předsedy. Ministr vnitra a vnitřní bezpečnosti Morrison a celé vedení strany rozhodně protestují proti tomuto návrhu. Chtějí zůstat ve vládě do vypršení plných mocí strany, t. j. do října, a potom vypsatí nové volby, jsou však proti spěšnému provedení voleb v červnu. Výkonný výbor dělnické strany zamítl 20. května Churchillův návrh, aby dělnická strana setrvala ve vládě do konce války s Japonskem. Konference Labor Party byla zahájena 21. května za přítomnosti 1.100 delegátů. Konferenci zahájila předsedkyně strany Elen Vilkinsson, která prohlásila, že předsednictvu strany byl doručen návrh ministerského předsedy Churchila o setrvání dělnické strany ve vládě. Výbor strany staví se proti červnovým volbám a radí posečkat, až se vrátí část demobilisovaných vojáků. Vilkinsson trvá na tom, aby volby byly provedeny na podzim a je proti spěšnému východu strany z koalice. Majíc na mysli několik předáků konservativní strany, Vilkinsson odsoudila jejich pokus provést volby z úzce stranických důvodů. Není-li však jiného východiska, jsme ochotni přijat volby. Předsedkyně zakončila svůj projev konstatováním, že v hlavním svém úkolu, t. j. rekonstrukce země nemůže dělnická strana pracovat s konservativci.

Zprávy z Londýna.

Za pražských bojů zahynulo na ulicích na 1900 bojovníků. Ve svatoduš. neděli stála na místech, kde byly největší boje čestná stráž a místa, kde byli mrtví nalezeni, byla plná květin a věnců.

Ed. Henriote byl znovu zvolen starostou Lyonu, a to 50 z 51 hlasů. SSSR a Dánsko obnovily diplomatické styky.

V Rakousku byl Američany zajat Tiso spolu s několika bývalými ministry slovenské vlády.

Vyklizení Korutan jugoslávskými vojsky bylo spojenci přijato s uspokojením, jako projev dobré vůle. O Terst se vedou nadále jednání mezi úředními místy angloamerickými a jugoslávskými. List Politika píše, že tato otázka bude řešena v duchu demokratickém, na základě sebeurčení národů.

Spojenci nemíní zřídit ústřední německou správu v Berlíně, ale decentralisovat správu Německa zřízením několika krajských správ, podřízených

kontrole spojeneckých velitelů, kteří by případně sami byli ve spojení se starosty obcí. Výlohy okupačních úřadů budou hrazeny z výnosu německých daní. V Berlíně se konalo první sezení nové městské správy. Vrchní starosta prohlásil, že nynější svobodné Německo vděčí za své osvobození spojencům. Hlavním cílem nové výchovy německého lidu a mládeže bude probudit znova svědomí německého národa, umlčené nacistickou výchovou. Tím se stalo, že dnes celý svět je svědkem německých zločinů.

Jediný muž, který zůstal na živu z Lidic je nyní u pražské policie. Dosud se pátrá po ženách a dětech, kteří byli zavlčeni na neznámá místa v Německu. Lidice budou znovu vybudovány, a to za peníze, sebrané anglickými horníky.

Titova vojska opouštějí Korutany a podle sdělení jihoslov. plukovníka Ivanoviče bude vyklizení Korutan v několika dnech skončeno. V Terstu není situace ještě jasná. Jihoslovanské obyvatelstvo malovalo včera, v den narození maršála Tita na význačných budovách v ulicích Terstu maršálovu podobiznu, jak je tomu zvykem v Sovětském svazu. Pod podobiznou byly nápisy: Toto je Jugoslavie.

Počet ponorek, zajatých v anglických přístavech se zvýšil na 43.

Jediné americké letadlo potopilo v japonských vodách 18. května pět japonských lodí.

Důležité upozornění! Zásobování v celém slavkovském okrese musí se dít nadále podle dosavadních předpisů o zásobování, t. j. všechny sběrný jsou nadále v činnosti aneb se musí okamžitě do činnosti uvést. — Mletí pro samozásobitele se může provádět jen na základě mlecích povolení. — Domácí porážky taktéž jen na základě povolení a s prohlídkou masa jakož i váhy poraženého dobytčete. Je samozřejmě nutno odváděti povinnou dávku sádla z domácí zabíjačky do sběrný. Zásobovací referent.

Pro školy. Všichni řídící a správcové škol jsou povinni ihned poříditi inventáře školy na českých tiskopisech. Kde se vyučuje, nacvičte ihned československé hymny. Otevřete knihovny učitelské i žákovské a hodně jich používejte. Ve školách, kde nebyl uchován obraz pana presidenta dr. Edvarda Beneše a kde ho nelze zatím opatřit, je nutno třídy na čelní stěně vyzdobit československou státní vlajkou — vedle kříže.

Vedením oblastní sběrný ovoce a zeleniny byla Národním výborem ve Slavkově u Brna pověřena Scholastika Kuklová.

Filatelie. Dodatkem k oznámení o vydání poštovních známek, jež přineslo číslo 20 Slavkovských novin, podáváme zájemcům o tyto známky zajímavé podrobnosti o jejich tisku a úpravě. Návrh, rytmu i tisk provedl pan Karel Snášel. Těto práce se ujal na žádost Národ. výboru a přednosty pošt. úřadu ve Slavkově u Brna. Na nedostatečné nástroje a pomůcky zbavil se této záslužné činnosti k úplné spokojenosti obce sběratelské. Dlužno uvést, že jsou to prvé známky toho druhu v obvodu ředitelství pošt v Brně, a byly vydány v čase rekordně krátkém, přes veškeré potíže, vyskytující se za tisku. Tisk i papír dodala knihtiskárna Řetický a Vencelides ve Slavkově u Brna. Byly vytištěny dvě hodnoty a to: 60 haléřů, ultramarín. formát 30/28mm ležatý obdelník, 120 haléřů, rumělka, 28/39mm, stojatý obdelník. Štoček obsahoval pouze jednu známku, kterážto byla na aršík tisknuta dvacetkrát, čímž vzniklo mnoho nesrovnalostí v tisku, jako posunutí, přetisk a pod. Známky jsou bez perforace, kliš bílý s vodorovnými pruhy. Papír, na něž jsou známky tištěny, jest pórovitý, slabý a pronikavý. Pouze málo známek vytištěno na arších barvy modré neklížené. Vyskytuje se též něco málo skusných tisků. Známky vydány byly poměrně v malém počtu. Následkem jednotlivého tisku známek vznikly nuance barev, hlavně u hodnoty 60 haléřů. Vzhledem k omezenému vydání, budou tyto známky hledanými v brzké době a jistě dobře oceněny. Vzácným porozuměním vydavatelů Slavkovských novin byla zájemcům - filatelistům přislíbena v listě odborná hlídka v následujících vydáních, takže budou tito včas uvědoměni o novinkové službě, proto čtěte náš časopis.

K.

Nákladem Národního výboru ve Slavkově. Zodpovědni redaktoři Josef Hanák a P. J. Mrva. Knihtiskárna Řetický a Vencelides, Slavkov u Brna.